

ใบความรู้ที่ ๑

ประวัติพุทธสาวก

พระอานนท์

พระอานนท์ เป็นพระราชโอรสของพระเจ้าอมิตโธนะ พระอนุชาของพระเจ้าสุทโธทนะ พระมารดาพระนามว่า กิสาโคตมี ท่านจึงเป็นพระอนุชาของพระพุทธเจ้า ท่านออกบวชพร้อมกับ เจ้าชายภัททิยะ เจ้าชายภค เจ้าชายกิมพิละ เจ้าชายอนรุทธะ เจ้าชายเทวทัต กับนายภูษามาลา ชื่อว่า อุบาสี

หลังจากบวชแล้ว ท่านได้ฟังโอวาทของพระปทุมมมัตตานีบุตร ได้บรรลุโสดาปัตติผล และได้มารับหน้าที่ พุทธอุปัฏฐาก ประณิบัติพระพุทธรูป จนกระทั่งหลังพระพุทธรูปปรินิพพานได้ ๓ เดือน จึงได้บรรลุพระอรหันตผล และท่านบรรลุพระอรหันตผลโดยไม่อยู่ในอริยบาล ๔ คือ ยิน เติณ นัง นอน นั่นคือ ท่านบรรลุพระอรหันตผลภายหลังจากที่ได้ปฏิบัติธรรมทั้งคืนขณะที่จะเอนกายลงนอนบนเตียง พอยกเท้าพ้นจากพื้นแต่ศีรษะยังไม่ทันถึงหมอน จิตของท่านก็หลุดพ้นจากอาสวะทั้งหลาย คลายความยึดมั่นลงได้ ในขณะที่พระพุทธรูปหลังจากตรัสรู้แล้ว ไม่มีพุทธอุปัฏฐาก พระสงฆ์สาวกต่างก็ผลัดกันทำหน้าที่อยู่รับใช้พระพุทธรูป ต่อมาพระสงฆ์สาวกเห็นสมควรว่าจำเป็นต้องมีภิกษุรูปใดรูปหนึ่งมาทำหน้าที่นี้ และพระสงฆ์ทั้งหลายก็ขอร้องให้ท่านรับหน้าที่ พระอานนท์จึงขอพร (เงื่อนไข) ๘ ประการต่อพระพุทธรูปก่อนรับหน้าที่พุทธอุปัฏฐาก ดังนี้

๑. พระพุทธรูปต้องไม่ประทานจีวรอย่างดีแก่ท่าน
๒. ต้องไม่ประทานบิณฑบาตอย่างดีแก่ท่าน
๓. ต้องไม่让您อยู่ในพระคันธกุฎีเดียวกับพระพุทธรูป
๔. ต้องไม่นำท่านไปในที่นิมนต์ด้วย
๕. ต้องเสด็จไปในที่นิมนต์ที่ท่านรับไว้
๖. ต้องให้คนที่มาแต่ไกลเพื่อเฝ้าได้เฝ้าทันที
๗. ต้องให้ทุลถามข้อสงสัยได้ทุกเมื่อ
๘. ถ้าไม่มีโอกาสไปฟังธรรมที่ทรงแสดง ขอให้ทรงแสดงซ้ำให้ท่านฟังด้วย

สำหรับเหตุผลที่ท่านขอพร ๘ ประการนั้น ได้แก่ พรที่ ๑ - ๔ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ที่ท่านรับตำแหน่งพุทธอุปัฏฐาก มีใช้เพื่อลากลับการะ และพรที่ ๕ - ๗ เพื่อแสดงว่าท่านเป็นผู้มีความปรารถนาจะปฏิบัติหน้าที่พุทธอุปัฏฐากอย่างอุทิศและให้เกิดประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของพระพุทธรูปและพุทธบริษัท พระอานนท์ได้ทำหน้าที่พุทธอุปัฏฐากได้เป็นอย่างดียิ่ง จนได้รับการยกย่องจากพระพุทธรูปว่าเป็นเอตทัคคะ (ความเป็นเลิศกว่าผู้อื่น) ๕ ประการ ได้แก่

๑. เป็นพหูสูต (ทรงจำพุทธวจนะได้มากที่สุด)
๒. เป็นผู้มั่งคั่ง

๓. เป็นผู้มีความคิด (แนวในการจำพุทธวจนะ)

๔. เป็นผู้มีความดี (ความเพียร)

๕. เป็นพุทธอุปัฏฐากผู้เลิศ

ในช่วงสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพของพระพุทธเจ้า พระอานนทได้ติดตามเสด็จจากเมืองราชคฤห์ไปยังเมืองกุสินาราได้รับถ่ายทอดพระพุทธโอวาทมากมาย ที่ยังมีเคยตรัสที่ไหนมาก่อน และหลังจากพระพุทธเจ้าปรินิพพานแล้ว ท่านได้ถ่ายทอดให้ที่ประชุมสงฆ์อันประกอบด้วยพระอรหันต์ทรงอภิญญา ๕๐๐ รูปฟังและในการสังคายนาพระธรรมวินัยครั้งแรกนี้ ท่านได้ทำหน้าที่วิสัชนาพระธรรม เมื่อท่านอายุได้ ๑๒๐ พรรษา ถึงเวลานิพพาน พระญาติทั้งสองฝั่งน้ำโรหิตีต่างก็ปรารถนาให้ท่านนิพพาน ณ บ้านเมืองของตนพระอานนทจึงเข้าเตโชสมาบัติเหาะขึ้นในอากาศ อธิษฐานให้ร่างของท่านแตกออกเป็นสองส่วน ส่วนหนึ่งตกลง ณ ฝั่งเมืองกบิลพัสดุ์อีกส่วนหนึ่งตกลง ณ ฝั่งเมืองเทวทหะ เพื่อให้พระญาติทั้งสองฝ่ายนำอัฐิธาตุของท่านไปบรรจุไว้บูชา

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑. เป็นผู้ทรงจำธรรมไว้ได้มาก พระอานนทได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นพหูสูตร เพราะท่านทูลขอพรจากพระพุทธเจ้าก่อนเข้ารับตำแหน่งพุทธอุปัฏฐาก มีข้อหนึ่งความว่า ถ้าพระองค์ทรงแสดงธรรมเรื่องใดในที่ลับข้าพระองค์ ขอให้พระองค์ได้โปรดแสดงธรรมเรื่องนั้นแก่ข้าพระองค์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเป็นผู้เอาใจใส่ชวนช่วยในการศึกษาและทรงจำเป็นอย่างดียิ่ง

๒. เป็นผู้ช่วยระงับความแตกร้างในพุทธจักร คราวที่พระเจ้าเมืองโกสัมพีเกิดทะเลาะวิวาทกันเป็นฝ่ายพระพุทธเจ้าทรงตกเตือนก็ไม่สามารถคลายทิฐิमानะพระเหล่านั้นลงได้ พระองค์จึงเสด็จไปจำพรรษาในป่าปาลิเลยกะ ต่อมาพระเหล่านั้นเกิดสำนึกผิดรู้สึกละอายใจ จึงเข้าไปหาพระอานนท พร้อมขอร้องให้ท่านพาไปเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าเพื่อทูลขอขมา พระอานนทได้ทำตามจนสามารถระงับความแตกร้างให้กลับคืนสภาวะปกติได้

๓. เป็นผู้รับภาระในพระพุทธศาสนา ในคราวปฐมสังคายนา ท่านได้ทำหน้าที่วิสัชนาพระธรรม โดยรวบรวมพระธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้มาจัดเป็นหมวดหมู่ จนปรากฏเป็น พระสุตตันตปิฎก และ พระอภิธรรมปิฎก ให้เราได้ศึกษาจนกระทั่งทุกวันนี้

๔. เป็นผู้สืบทอดพระศาสนา ท่านเป็นผู้มีศิษย์มาก ต่อมาศิษย์ของท่านได้มีบทบาทสำคัญในการทำสังคายนาครั้งที่ ๒ คือ พระสัพพกามี พระยสกาณโฑบุตร และพระเรวตะ เป็นต้น แสดงถึงความเป็นผู้มีอภัยคัยไมตรีที่เพียบพร้อมงดงาม ทำให้มีผู้เคารพเลื่อมใสและแสดงตนเป็นศิษย์จำนวนมาก

พระสารีบุตร

พระสารีบุตร เดิมชื่อ อุปติสสะ เป็นบุตรของวังคันตพราหมณ์ มารดาชื่อสารี บิดาเป็นนายบ้าน

อุปติสสคาม ใกล้เมืองราชคฤห์ บิดามารดามีฐานะร่ำรวย เหตุที่ท่านได้ชื่อว่า สารีบุตร เนื่องจากเมื่อท่านบวชแล้วเพื่อนพระภิกษุด้วยกันมักเรียกท่านว่า สารีบุตร แปลว่า บุตรนางสารีตามชื่อมารดาของท่านอุปติสสมีสหายคนหนึ่งชื่อว่า โกลิตะ เป็นบุตรของนายบ้านโกลิตคามซึ่งอยู่ไม่ไกลกันนัก ทั้งสองเป็นเพื่อนสนิทกัน เทียวด้วยกันและศึกษาศิลปวิทยาร่วมกัน วันหนึ่งทั้งสองได้ไปเที่ยวชมมหรสพในเมืองเห็นความไร้สาระของมหรสพเกิดความเบื่อหน่ายในการเสพสุขสำราญจึงปรึกษากันแล้วชวนกันพร้อมกับบริวารบวชเป็นปริพาชกอยู่ในสำนักสัทธชัย เวลัฏฐบุตร เพื่อศึกษาธรรมแต่ยังมิได้บรรลุธรรมพิเศษเป็นที่สุดที่พอใจ จึงนัดหมายกันว่าผู้ใดได้บรรลุธรรมพิเศษก่อน ผู้นั้นจงบอกแก่ผู้อื่น

ขณะนั้นเมื่อพระพุทธเจ้าประทับอยู่ที่พระเวฬุวัน เมืองราชคฤห์ พระอัสสชิซึ่งเป็นองค์หนึ่งในจำนวนปัญจวัคคีย์ได้เดินทางมาเพื่อเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าและกำลังบิณฑบาตอยู่ อุปติสสได้พบท่านเกิดความเลื่อมใสศรัทธา จึงติดตามไปเมื่อพระอัสสชิฉันอาหารเสร็จแล้ว จึงได้เข้าไปถามถึงข้อปฏิบัติ พระอัสสชิได้แสดงธรรมให้ฟังสั้น ๆ ว่า “สิ่งทั้งหลายย่อมเกิดจากเหตุ จะดับไปก็เพราะเหตุดับ”อุปติสสได้ฟังเกิดดวงตาเห็นธรรม คือเข้าใจแจ่มแจ้งสิ้นความสงสัยบรรลุโสดาบัน เมื่อทราบข่าวพระพุทธเจ้าประทับอยู่พระเวฬุวันจึงนำธรรมที่ตนได้ฟังไปเล่าถ่ายทอดให้โกลิตะผู้เป็นสหายฟัง โกลิตะเมื่อฟังแล้วก็ได้ดวงตาเห็นธรรมเช่นเดียวกัน จึงไปลาอาจารย์สัทธชัย พร้อมทั้งบริวารพากันไปเฝ้าพระพุทธเจ้า และได้ขอบวชเป็นพระสาวกพร้อมทั้งบริวาร พระพุทธเจ้าประทานบวชให้ทั้งหมด เมื่อบวชแล้ว พระพุทธเจ้าตรัสเทศนาอบรม บริวารทั้งหมดได้สำเร็จอรหัตก่อน ส่วนอุปติสส ได้บำเพ็ญธรรมต่อมาอีก ๑๕ วันจึงได้สำเร็จอรหัตพระสารีบุตรได้รับยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่าเป็นผู้เลิศกว่าภิกษุอื่นในทางปัญญา เป็นผู้มีความดีเด่นด้านปัญญา เป็นอัครสาวกเบื้องขวาของพระพุทธเจ้าเป็นกำลังสำคัญในการประกาศพระศาสนาพระสารีบุตรนิพพานวันเพ็ญกลางเดือน ๑๒ นิพพานก่อนพระโมคคัลลานะ ๑๕ วัน และก่อนพระพุทธเจ้าประมาณ ๗ เดือน ก่อนนิพพานท่านได้เทศนาถ่อมเกลาคิดใจของบิดามารดาของท่านให้กลับใจมานับถือพระพุทธศาสนาจนเป็นผลสำเร็จ

คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

๑. เป็นผู้ที่มีปัญญาเลิศ สามารถเข้าใจพระธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าได้อย่างลึกซึ้งและอธิบายให้คนอื่นฟังได้อย่างดี ยิ่ง แม้เรื่องยากเพียงไรก็ตาม ก็สามารถอธิบายให้เข้าใจได้ง่าย เมื่อมีพระสงฆ์สาวกจะทูลลาไปต่างเมือง พระพุทธเจ้ามักตรัสให้ไปลาและรับฟังโอวาทจากพระสารีบุตรด้วย

๒. เป็นผู้ที่มีขันติเป็นเลิศ มีความสงบเสงี่ยมไม่คิดร้ายใคร ไม่โกรธหรือคิดตอบโต้ใคร ๆ เช่น ท่านถูกพราหมณ์คนหนึ่งซึ่งทราบว่า ท่านไม่โกรธและมีความอดทน ย่องไปทุบข้างหลังจนท่านเซไปข้างหน้า ท่านก็ไม่เหลียวมอง ทำให้พราหมณ์เกิดความสำนึกผิดและขอขมาท่าน

๓. เป็นผู้ที่มีความกตัญญูตเวทีเป็นเลิศ พระสารีบุตรเป็นผู้มีความกตัญญูตเวที ท่านนับถือพระอัสสชิเป็นพระอาจารย์องค์แรกของท่าน เมื่อรู้ว่าพระอัสสชิอยู่ในทิศใด เวลาจะนอนท่านจะหันศีรษะไปทางทิศนั้น นอกจากนี้ ท่านยังเป็นผู้ยอดกตัญญูรู้คุณแม่เพียงเพราะพราหมณ์แก่ชื่อว่าราธะซึ่งเคยดักข้าวใส่บาตรท่านทัพพี

ท่านก็ทำได้และเมื่อราชพราหมณ์ประสงค์จะบวชแต่ไม่มีใครรับรองให้บวช
ท่านก็กราบทูลพระพุทธเจ้าขอรับหน้าที่บวชให้

๔. เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน พระสารีบุตร เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตนมาก ถึงแม้จะได้รับการยกย่องจากพระพุทธเจ้าว่ามีปัญญาเทียบเท่าพระองค์ ท่านก็ไม่เคยลืมตนท่านอ่อนโยนต่อทุกคน ด้วยคุณสมบัติดังกล่าวท่านจึงเป็นที่รักของเพื่อนพระสาวกด้วยกันเป็นอย่างมาก

องคุลิมาล

ท่านเกิดในวรรณะพราหมณ์ เมืองสาวัตถี บิดาชื่อนักควะ เป็นปุโรหิตของพระเจ้าปเสนทิโกศล มารดาชื่อ มันทานี มีชื่อเดิมว่า อหิงสกะ มีความเป็นอยู่สุขสบาย เมื่อเจริญวัยได้ไปศึกษาศิลปวิทยาในสำนักของอาจารย์ทศปาโมกษ์เมืองตักกสิลา ท่านตั้งใจศึกษาอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันก็รับใช้อาจารย์และภรรยาด้วยความเคารพจึงทำให้ท่านเป็นที่โปรดปรานมาก จนศิษย์คนอื่น ๆ พากันอิจฉาริษยาและใส่ร้ายท่านต่าง ๆ นานา โดยที่สุดกล่าวหาว่าท่านเป็นชู้กับภรรยาของอาจารย์

ในที่สุดอาจารย์ก็หลงเชื่อจึงวางแผนฆ่าท่าน โดยบอกว่าศิษย์ที่ศึกษาจบศิลปวิทยานั้นต้องให้ครูทักขิณา (ของบวชครู) แก่อาจารย์ กล่าวคือ นีวมือขวาของคน ๑,๐๐๐ นิ้วด้วยเชื่อว่าท่านจะต้องถูกฆ่าตายเสียก่อน อหิงสกะกุมารจึงออกกล่าวนีวมือคน และนำมาร้อยเป็นพวงมาลัยคล้องไหล่ เป็นเหตุให้ได้ชื่อว่า “องคุลิมาล” (ผู้มีนิ้วเป็นพวงมาลัย) ต่อมาความทราบถึงพระเจ้าปเสนทิโกศล พระองค์จึงรับสั่งให้จัดกำลังทหารออกตามล่าท่าน

วันหนึ่ง โจรงคูลิมานับนิ้วมือนิ้วขาอีกนิ้วเดียวก็จะครบ ๑,๐๐๐ นิ้ว ตั้งใจว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วก็จักกลับไปเยี่ยมบิดามารดา จึงออกจากกลางป่ามายืนดักอยู่ที่ปากทางเข้าป่า ฝ่ายนางมันตานีซึ่งเป็นมารดาของท่านทราบว่ากองทัพของพระเจ้าปเสนทิโกศลกำลังมา จึงเดินมุ่งหน้าไปทางป่าที่โจรงคูลิมาลซ่อนอยู่ และวันนั้นพระพุทธเจ้าก็ได้ทรงตรวจดูอุปนิสัยของเวไนยสัตว์ ทรงเห็นอุปนิสัยของโจรงคูลิมาลจะสามารถบรรลุมรรคผลได้ จึงรีบเสด็จไปโปรดทันเวลาที่นางมันตานีมาถึง

เมื่อโจรงคูลิมาลเห็นพระพุทธเจ้าก็วิ่งไล่ตามพระพุทธเจ้าเพื่อประสงค์จะฆ่าและตัดเอานิ้วมือพระพุทธเจ้าทรงแสดงปาฏิหาริย์ให้โจรงคูลิมาลวิ่งตามไม่ทันจนรู้สึกเหนื่อยล้า แล้วหยุดยืนอยู่กับที่ร้องขึ้นว่า “หยุดก่อน สมณะ หยุดก่อน” พระพุทธเจ้าตรัสตอบว่า “เราหยุดแล้ว แต่ท่านยังไม่หยุด” พอพระพุทธเจ้าอธิบายให้ทราบว่า เราหยุดฆ่าสัตว์แล้ว แต่ท่านยังไม่หยุด จึงพิจารณาตามและได้บรรลุโสดาปัตติผล ย่อมทั้งดาบกับลงกราบพระบาทและทูลขอบวช พระพุทธเจ้าทรงบวชให้ตามที่ทูลขอ ครั้นบวชแล้วเจริญวิปัสสนาจนได้บรรลุอรหัตผลในเวลาต่อมา

ภายหลังบรรลุอรหัตผลแล้ว ขณะเสวยวิมุตติสุขอยู่นั้นเกิดปิติโสมนัส ท่านได้แสดงความรู้สึกว่า “ผู้ใดประมาทมาก่อนแล้วเลิกประมาทเสียได้ภายหลัง ผู้นั้นย่อมเป็นเหมือนพระจันทร์ที่เฝ่ล้นเมฆหมอก คือทำโลกนี้ให้สว่างไสวได้”

ต่อมาท่านออกบิณฑบาต แต่กลับถูกขว้างปาด้วยก้อนดินและท่อนไม้จนบาตรแตก ตัวท่านก็บาดเจ็บ จึงจำต้องกลับมาเฝ้าพระพุทธเจ้าที่วัดเชตวัน พระพุทธเจ้าทรงสอนท่านให้อดทน และทรงสอนว่าท่านกำลังได้รับผลกรรมที่ทำไว้ ท่านจึงแผ่เมตตาจิตไปในสรรพสัตว์ ท่านได้รับสรรเสริญว่าเป็นพระเถระประเภท

“ต้นคดปลายตรง” คือ เบื้องต้นประมาทพลาดพลั้ง แต่ต่อมากลับเนื้อกลับตัวเป็นพระสาวกที่ดี เป็นตัวอย่างของอนุชนรุ่นหลังเป็นอย่างดี

คุณธรรมที่ควรถือเป็นแบบอย่าง

๑.เป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร พระองคูลิมาลตอนเป็นอหิงสกะกุมาร ได้เข้ารับการศึกษเล่าเรียนจากอาจารย์ทิศาปาโมกข์ ท่านมีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง ตลอดถึงคอยรับใช้ใกล้ชิดอาจารย์และภรรยา จนเป็นที่รักและโปรดปรานของอาจารย์

๒. เป็นผู้ไม่ประมาท หลังจากทีพระองคูลิมาลได้เข้าเฝ้าและฟังพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าแล้ว ท่านกลับได้สติ จึงทูลขอบวชซึ่งพระพุทธเจ้าก็ทรงอนุญาตบวชให้ นับว่าท่านเป็นคนประเภทต้นคดปลายตรงสมควรยึดถือเป็นเยี่ยงอย่าง

๓. เป็นผู้มีความอดทน หลังจากท่านบวชแล้ว ประชาชนมักหวาดกลัวท่าน บางครั้งถึงกับถูกเขาขว้างด้วยก้อนหิน ได้รับทุกขเวทนาอย่างแสนสาหัส แต่ท่านก็มีความอดทน บำเพ็ญสมณธรรมและได้บรรลุอรหัตต์ในที่สุด

พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ)

ประวัติและผลงาน พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) เดิมชื่อ ปั่น นามสกุล เสน่ห์เจริญ เกิดเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๔๕๔ ตรงกับวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๖ ปีชุน ที่ตำบลคูหาสวรรค์ อำเภอมือง จังหวัดพัทลุง เป็นบุตรของ นายวัน นางคล้าย เสน่ห์เจริญ มีพี่ชาย ๑ คน พี่สาว ๒ คน และน้องสาว ๑ คน

วัยเด็ก เริ่มเข้าเรียนที่โรงเรียนประจำอำเภอมือง จังหวัดพัทลุง จากนั้นย้ายไปศึกษาต่อที่โรงเรียนประจำจังหวัดพัทลุง จนจบชั้น มัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในสมัยนั้น แล้วไม่ได้ศึกษาต่อเพราะมีอุปสรรคทางบ้าน บิดาป่วย ต้องลาออกเพื่อช่วยเหลือครอบครัว

วัยหนุ่ม ติดตามพระภิกษุผู้เป็นลุงไปประเทศมาเลเซีย แล้วกลับมาทำงานเหมืองแร่และสวนยางที่จังหวัดภูเก็ต พออายุได้ ๑๘ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ที่วัดอุปันนทาราม ตำบลเขาหินเวศน์ จังหวัดระนอง ได้เป็นครูใหญ่ในโรงเรียนประชาบาล ได้รับเงินเดือนๆ ละ ๒๕ บาท และได้เรียนนักธรรม จนสอบได้นักธรรมตรี

ได้ที่ ๑ ของมณฑลภูเก็ต อายุ ๒๐ ปี ได้อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ที่วัดนางลาด ตำบลเขาเจ็ยก อำเภอเมือง จังหวัดพัทลุง โดยมี พระครูจรัญกรณีย์ เป็นพระอุปัชฌาย์

เมื่ออุปสมบทแล้ว ท่านได้ร่วมธุดงค์เผยแผ่พระพุทธศาสนา และได้ไปจำพรรษาที่สวนโมกขพลาราม ตำบลพุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมกับท่านพุทธทาส ต่อจากนั้น ท่านได้เข้ารับการศึกษาภาษาบาลีที่วัดสามพระยา กรุงเทพมหานคร จนสอบได้เปรียญธรรม ๔ ประโยค

เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๙๒ ท่านปัญญานันท์ภิกษุ ได้ไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาที่จังหวัดเชียงใหม่ ด้วยการปาฐกถาธรรม และได้ออกเทศน์ตามหมู่บ้านโดยรถยนต์ติดเครื่องขยายเสียงและเขียนบทความต่าง ๆ ลงหนังสือพิมพ์ชาวเหนือ ท่านได้อยู่จำพรรษาที่วัดอุโมงค์ จังหวัดเชียงใหม่ นานถึง ๑๑ พรรษา (พ.ศ. ๒๔๙๒ - ๒๕๐๒)

นอกจากนั้น ท่านยังได้เดินทางไปเผยแผ่พระพุทธศาสนายังทวีปยุโรป และร่วมประชุมกับขบวนการศีลธรรมโลก (M.R.A.) ที่เมืองโคช ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ท่านปัญญานันท์ภิกษุ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็น พระปัญญานันท์มณี เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ และท่านได้รับอาราธนาจากกรมชลประทานให้มาเป็นเจ้าอาวาสวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ที่อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี

ปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นที่ “พระราชนันท์มณี”

ปี พ.ศ. ๒๕๒๐ ได้รับรางวัล “สังข์เงิน” เป็นเกียรติในฐานะพระภิกษุผู้เผยแผ่ธรรมะยอดเยี่ยมประจำปี ๒๕๒๐ จากสมาคมนักประชาสัมพันธ์แห่งประเทศไทย

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้รับปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาศาสนศาสตร์)

จากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับถวายปริญญาสังคมศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาศาสนศาสตร์) จาก

มหาวิทยาลัยรามคำแหง และได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็น “พระเทพวิสุทธิเมธี”

ปี พ.ศ. ๒๕๓๒ ได้รับปริญญาศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (สาขาศาสนศาสตร์) จาก

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นต้น

ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นที่ “พระธรรมโกศาจารย์”

ปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าคณะภาค ๑๘ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ ท่านได้ลาออกจากตำแหน่ง

คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

ท่านปัญญานันท์ภิกษุเป็นพระญาติธรรมกับท่านพุทธทาสภิกขุ จึงมีบุคลิกลักษณะเช่นเดียวกับท่าน

พุทธทาสภิกขุ ท่านจึงมีคุณธรรมที่เป็นแบบอย่างเหมือนกันกับท่านพุทธทาสภิกขุ ดังนี้

๑. ท่านทรงเป็นแบบอย่างของพระภิกษุและชาวพุทธทุกคนในการศึกษาค้นคว้าหลักธรรมให้เข้าใจอย่างแท้จริง โดยเหตุผลเช่นเดียวกับท่านพุทธทาสภิกขุ

๒.ท่านทรงแต่งตำราทางพระพุทธศาสนาไว้มากมายก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อ่านที่สามารถนำหลักธรรมของพระพุทธเจ้าที่ท่านเขียนไว้ไปประพฤติปฏิบัติได้

๓. ท่านเป็นแบบอย่างของชาวพุทธในการเผยแพร่ธรรมะที่ถูกต้องให้แก่ชาวโลก โดยท่านได้เดินทางไปเผยแพร่ธรรมะในประเทศต่าง ๆ หลายประเทศ

บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ แผนการเรียนรู้ที่ ๕

ด้านความรู้

เลขที่	ชื่อ-สกุล	ใบงานที่ ๐๑	ร้อยละ	สรุปผล การประเมิน
		๑๒ คะแนน		